

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Februarius 9 - dik napján, 1816 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' Londoni újságok újabb környül-
állásokat hordanak elő azon három Ánglu-
soknak tselekedeteikről, kik a' *Lavalette*'
elszöktetésével vádoltatnak. Ezek szerint
Lavalette a' fogházból való kijövedele után
még három hétig lakott *Párisban* egy *Bo-
napartistánál* (vagy revolúziós hajlandósá-
gú embernél), de a' ki nem nevezetik-meg.
Páris Januárius' 9 - dik napján hagyta oda
az elszökéstől később egyjikkal. *Sen-
be* érkezvén, itt elébb nem akart lovat ad-
ni nékiek a' Postamester, minthogy nem
tudtak arról való útasító levelet mutatni a'
Posták' kormányozójától, hanem látván,
hogy az Ánglus tiszt az ott őrizeten lévő
egyéb Ánglus tisztekkel barátságosan be-
szélget, végezetre meggondolkodott, 's azt
mondotta, hogy nem tartozna ugyan lovat
adni, mindazonáltal az Ánglus formaru-
hát 's az Ánglus ármádát tekintvén, az
ezekhez való tiszteletből megtslekszi. *Sen-
listól* fogva akadály nélkül mentek *Cam-
bray* városáig. Itt három oráig tartóztatták
őket az őrizeten lévő Ánglusok. Végre in-
nen is megmenekedvén, szerentsésen meg-
érkeztek *Monsba*. Itt az Ánglus, *Lavalettét*
a' jó szerentsére bizta, 's maga vissza ment
Párisba.

Az a' levél, mellyet a' Frantzia fő Mi-
nister *Richelieu* ezeu tárgyról a' *Párisban*

lévő Ánglus Követhez küldött volt, a' *Lon-
doni* újságokban ekképpen jött-ki: —“

„*Páris*, Jan. 13 - dikán, 1816. Az alól
irt legnagyobb bánkodással és kesergéssel
szemléli, hogy kéntelen légyen *Sir Stuart
Károly* úr ő Excellentiájának tudtára ad-
ni azt, hogy ő Britanniai Felségének né-
mely alattvalói az ő Frantzia Királyi Fel-
sége' országglása ellen elkövetett bűnös tse-
lekedetekben valóságos részt vettek légyen.
Excellentiád ezen levélből, mellyet az
alólirt éppen most vett a' Politziai Minis-
tertől, láthatja, hogy *Sir Wilson Robert,
Bruce*, és még egy más személy, a' ...
hasonlóképpen Ánglusnak mondanak len-
ni, azzal vádoltatnak, hogy *Lavalettének*
az elszökésben segítségül voltak. Ezeknek
processusok elkezdődik, hanem az alólirt, mi-
dön erről *Sir Stuart Károly* úr ő Excellentiá-
jának hírt teszi, egyszersmind a' felől is
bizonyossá teszi őtet, hogy az elfogattatott
személyek a' magok mentésében a' mi tör-
vényeink által megengedtetve lévő minden
némü szabadsággal élni fognak, és hogy az
igasságtételbeli oltalmazó formálítások az ő
hasznokra lelkiismeretesen megtartattat-
nak. —

Midön az alólirt, az Ánglus Követ
úr ő Excellentiájának ezt a' nyilatkozta-
tást a' maga Udvarának a' Britannus Udvar
Országglása eránt viseltető tiszteletéből teszi
szerentsejének tartja egyszersmind a'

maga ő eránta való nagy tiszteletét is megújítani. — „*Richelieu.*

Párisból két Frantzia tisztviselők küldetettek által *Londonba*, hogy az *Anglus* Országlószéket ezen történetről tudósítsák.

Parisi levelek erősítik, hogy az elfogattatott *Anglus* tiszteknek tselekedetét, magának *Sir Wilsonnak* egy levele árulta el (de nem írják miképpen) mellyet ő *Párisból Londonba*, a' Ministerekkel ellenkező résznek egy nevezetstagjához (Lord *Greyhez*) irt. — A' foglyok mind a' hárman egyegy kérő levelet nyújtottak-bé a' Frantzia Országlószékhez, hogy, mivel az ő tselekedeteknek, mellyel vádoltatnak, semmi esetben nem lehet egyéb következése valamely fenyítő (vagy jobbitó, *Correctionnel*) büntetésnél, tehát, mint a' *Lavallette*' feleségét, *Cautionak* letétele mellett elbocsátották, őket is bocsássák-ki a' fogságból.

A' Belső Minister ilyen irást bocsátott Jan. 17-dik napján minden Préfektusokhoz: —

„Prefektus Ur! egy *Londonban* nyomtatott *Circular* érkezett az Angliai ügyosztáshoz a' Protestáns társaságtól a' Frantzia országi Protestáns papsághoz. Ez az irás azon üldöztetéseknek szinlése által, a' melyekről erősítették, hogy a' Frantzia Protestánsok ellen elkövetettek volna, bennük félelmet gerjeszthet, és őket kívándorlásra ingerelheti. Több Protestáns Consistoriumok Elölülőinek válaszaik, mellyeket ők erre a' *Circularéra* nézve az *Anglus* Protestáns társaságnak adtak, hozzám is megérkeztek, és mind ezekből kitündönlök az azokban uralkodó jó indulat, 's jó gondoskodás; és én nem kétlem, hogy azok is, mellyek még hozzám meg nem érkeztek, hasonló bosszankodással eltaszították magoktól a' nevezett *Anglus* társaság' veszedelmes sugallásait. Kérem a' Prefektus urat küldje-meg nékem mind ezeknek a' válaszlásoknak mássaikat; én mind ezeket a' Király' eleibe terjesztem. Ő Felsége jó

akarattal fogja szemlélni mind ezekben a' Protestánsoktól az ő Felsége atyai országlásába helyheztetett bizodalomnak, az ő Felsége személyéhez való vonzodásnak, 's igaz hazaszeretetnek nem-kétszínű bizonyosságait. A' Protestánsok is egész számot tarthatnak az ő Felsége oltalmához, a' ki minden alattvalóiban, akár mitsoda vallásuak legyenek, tsak a' maga gyermekeit szemléli, a' kik eránt egyenlő indulattal viseltetik. Szerentsém van lenni. —

„*Vaublanc*, Belső Minister.

Azon fogház előtt, melybe a' három *Anglusok* tartatnak, egész napestig hintók állanak, mellyekben *Anglusok* mennek oda, hazájokfiainak meglátására. De úgy lehet észre venni, hogy tsak a' férjfiakat bocsátják-bé, és hogy átaljában semmiaszszony ruhás embernek nem szabad bemeneni. Az aszszonyok a' hintóban ülnek addig, míg a' férjfiak bennjárnak.

Párisban a' katonáknak strázsáló helyeiken, megszorították a' strázsáló csoportokat.

A' Király Hertzegnévétette azt a' *Tourzelne* nevű fő nemes aszszonyságot, ki a' *XVI-dik Lajos Király*' gyermekei mellett nevelő volt. —

Jan. 24-dik napján fényes vendégséggel inneplették az *Üdvarnál* a' Hertzeg *Berry*' születése napját, a' hol Hertzeg *Wellington* is jelen volt sok más fő idegenekkel egyetemben. —

Azt a' summát, mellyet *Angouleme* Hertzegné a' *XVI-dik Lajos Király*' Jan. 21-dikén tartatott gyászos emlékeztető in-nepének alkalmatosságával, adósságaikért fogságban ülő sok személyekért fizetett, 250 ezer Frankra, azt a' mit a' Király a' szegényeknek kiosztatott, hasonlóképpen még egy ennyire teszik. —

Rouen városában a' Respublikai és Bonaparte' idejebeli minden emblemákat, emlékeztető tárgyakat, összeégették.

Lyonból így irtak Jan. 22-dik napján: — „Itt igen rossz híreket terjesztenek-el a'

rosz gondolkodású emberek, mellyeknek azonközben a' tudatlan porsereg igen könnyen hitelt ad. Kereskedésünk' megakadásának 's az itt előfordúlt sok árestáltásoknak okát, ezen rossz gondolkodású embereknek alattomban való mesterkedéseikben akarják sokak feltalálni. Tegnap éjjel *Rousser* nevü papirosfábrikanst is árestálták. A' háza' ajtaját fejszékkel vagdalták-bé, melly után *Rousser* a' maga fábrikájába szaladott-bé, 's itt is néhány órákig védelmezte magát; utoljára pedig, mikor már nem tehetett egyebet, választó vízzel (aqua fortissal) öntözte azokat, a' kig megtámodták. Most a' város' tömlötzeben fekszik. Ma reggel egy öt rendzimeres Oberstert is árestálának.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* levelekben Jan. 19-dikén írják, hogy a' Frantzia országi Protestánsokat úgy nevezett oltalmazó Ánglus társaságnak előlülője *Glasgowban*, Minister Lord *Liwerpool* hoz járúlván ezen kérdéssel, hogy az Ánglus Országlószéknek a' Frantzia Országi Protestánsokra nézve tett lépései mitsoda következással koronázattak volna meg? ilyen választ kapott a' nevezett Ministertől: —“

„Az Urtol hozzám érkezett írásra nézve szükségesnek tartom megjegyezni, hogy az újabb és jól megvisgált tudósítások tökéletesen megerössítik azt a' régibb vélekedést, hogy Frantzia országban azokat a' nyúghatatlankodásokat, mellyekről az úr beszéll, a' Frantzia országlószék sem fel nem gerjesztette, sem felgyuladásában nem táplálta, hanem sőt inkább minden tekintetét és befolyását arra fordította, hogy az előfordúlt botránkozató történeteknek végtettessék, és meggátoltattathassék az, hogy az efféle történetek ismét elő fordulhassanak. —“

„Liverpool.

A' Napkeleti Indiai környülállásokra nézve egymásnak ellentmondanak a' *Londoni* újságok. A' Ministerialis Kyrir azt

mondja, hogy semmi környülállásokból ki nem lehet hozni, hogy a' világnak (ezen meszsze lévő de nevezetes) részében hadakozástól lehet ne félni.

A' több újságok ellenben így szollának: —“

„Minden leveleink azt mutatják, hogy közönséges hadakozás fog ezen *Indus* tartományokban nem soká kiütni. A' *Mad-rasi* Ánglus ármáda szüntelen táborozik, 's a' tanyája *Akoulnában* van. Az eddig *Bombayban* tanyázott ármádánk *Foulna* felé marschirozik, melly tsak 150 Ánglus mértföldnyire esik *Akoulná*tól. Ez a' két ármáda 30,000 emberekből áll. A' harmadik, vagy a' *Bengolai* ármádánknak segítségére 27,000 emberek érkeztek-meg. Azt hiszik, hogy ezeknek az ármádáknak mozdulásaik a' *Marattok* ellen légyenek intézette, és hogy mind ezekkel a' *Maratt* nemzeteknek telyes kiirtására légyen a' czélzás, avvagy legalább arra, hogy kén-telenittessenek *Ánglus* ármádákat befogadni magokhoz. Ezek a' nemzetek meg nem szüntek minden körülettek lakó nemzeteket felprédálni. Okot adtak tehát arra, hogy megtamaujuk őrök.

A' *Londoni* Tanáts öszsze gyűlést vévén affelett tanátskozott, hogy a' Frantzia országgal helyreállittatott békességre nézve küldjenek megköszönő vagy szerentséltető jelentést a' Régens Princzhez: de nem egygyezhetvén-meg egygyütt, és egyéb fontos tárgyak is fordulván elő, más napra halasztotta a' dolog felett való tanátskozást a' Polgármester.

A m e r i k a.

A' *Madriti* Udvari újság ilyen kedves tudósításokat adott - ki az *Amérikai* 's nevezetes a' *Karthagénai* környülállásokról: —“

„Generális *Morillo* a' maga fő hadiszállásáról *Torresilás*bol a' múlt esztendőben Sept. 17 - dik napjáú írta, hogy *Karthagena* várát a' Királyi seregek tengeren szárazon egészszen bézárták, és ennek ke-

vés idő alatt fogyatkozása lesz esésé dolgában; a' Király' armádájának pedig annyi az esése, hogy megéri vele esztendőig; a' Királyi seregek között semmi betegség nem uralkodik, és a' lovasság új lovakat kapott. Az ország' belső részeire is számos tsapatok küldettettek széllyel a' a' tsendességnek helyreállittatása végett."

Az egyesült Státusokból, nevezetesen *Baltimorébol* November 21-dikén indult levelek ellenben azt erőssítik, hogy úgy látszik, hogy nem lehet többé kétségbe hozni, hogy *Köthagenánál*, az úgy nevezett *Independensek* legyenek a' nyertesek; és hogy, mint az Északi Amériakai városokban kijövő újságok is megégygyezőleg erősítik, a' Gen. *Morilló* próbatételei még eddig mind vissza verették.

Spanyol Ország.

Madridban olyan készüléteket lehet szemlélni a' Királyi Udvarnál, mellyek arra mutatnak, hogy oda nem sok a' Királyné fog érkezni.

Német Ország.

A' Kasseli Udvar olyan parantsolatot adott ki a' maga katonáira nézve, hogy ezeknekutánna ismét úgy öltözzenek mint eddig; haj korbátsot, szük nadrágot 's több eifélet viseljenek; porozott fővel járjanak.

A' *Monachiumi* újság szerint ilyen Hirdetést intézett a' Bavarus Király a' *Salzachi* kerületbéli (Salzburg vidéki) lakosokhoz: —

„*Mi, Jósef Maximilian* 's a' többi. Nagy megelegédeással vettük azon nyilatkozatásokat, mellyeket a' *Salzachi* kerületnek több városai, falui, birtokos 's egyéb magános lakosai hozzánk béküldöttek, 's úgy nézzük ezen nyilatkozatásokat, mint hozzánk való vonszadássoknak 's alattvalói büségeknek még annyi bizonyágtételét, 's igasságosan várjuk tőlök, hogy továbbá is fenntartják azt a' bizodalmat erántunk, hogy mi a' most fennforgó környüállások között is egyedül tsak a' haza' ja-

vát tartjuk, mint tselekedeteinknek legszentebb sinór mértékét, szemünk előtt."

~~~~~

Folytatása a' *Párisi* tudósításoknak. — Minekutánna a' feljebb találtató Frantzia tikkelyeket bérekesztettük volna, az itt következők azután kerültek kezünkhöz. —

A' *Brüsseli* újságlevelekben olvassuk, hogy a' Párisban lévő Anglus Követ a' *Sir Stuart Károly*, néhány minutákkal az előtt, hogy a' Frantzia fő Ministertől Hertzeg *Richelicutól* a' feljebb találtató levelet vette volna, így irt volt ehez: —

„*Páris*, Jan. 13-dikán 1816. Hertzeg Ur! Bámulással hallottam, hogy néhány Anglusok, kik között vagynak Generális *Sir Wilson Robert*, *Cranford Bruce* és *Hutschinschon* Urak, ma reggel elfogattattak, írásaik elvétettettek, 's ők magok a' Politziai Ministernek meghatározott parantsolatjára fogházba vitettettek legyen.

„Mint hogy én Excellentiádat sokszor bizonyossá tettem affelől, hogy Királyomnak védelmezését semmi olyan személyekre ki nem terjesztem telyességgel, kiknek magokviselete a' Frantzia Országlószéknek veszedelmet okozhatna: erre nézve réám nézve nagyon kedves lett volna, ha én, mint a' Frantzia Udvarnál lévő Anglus Követ, Excellentiádtól egy jelentés által ezen tárgyra nézve megtiszteltetem volna, melly által megkimélltetett volna annak a' hivatal szerint való magyarázatkivánásnak szükséges volta, hogy mik lehessenek azok az indító okok, a' mellyek ezt a' bánás' módját oly személyekre nézve szükségessé tették, kiknek hivetaljok és rangjok az ő magokviseletekért bizonyos mértékben kezeségül szolgál."

A' Hadi Minister egy rendelést bocsátott a' Párisi nemzeti őrző seregekhez, melly által eleikbe írja, hogy szolgálátjokat legnagyobb pontossággal tegyék kivált a' téli hosszú éjtzakákban, mellyek a' rossz gondolkodású embereknek veszedelmes iparkodásaikat nagyon könnyebbítik. —

A' *Gazette de France* beszéli, hogy valamely kortsmán a' fejetlenségnek három Apostolai, a' Királyi testörző seregből két Granadirosokkal beszédbe elegyedvén, tsábito beszédjek által megtáutorítani iparkodtak őket, tartozó kötelességeikhez való hűségekben, hanem a' katonák a' helyett, hogy ettsábittatni engedték volna magokat, fogságra vitték a' rosz tanátsadókat. — Ellenben ugyan ekkor arról panaszkodik a' Párisi nevezett újság, hogy a' régi Regimentekből formáltatott *Departementális Legióknál* naponként nevededik a' katonák között az elszökésre való hajlandóság. —

Rochellében egy proklamátziót tett közönségesse a' Prefektus, melyben azt mondja, hogy a' közönséges hajlandóság abban a' departamentben ugyan átaljában vétetettvén jó: és a' még fennlévő egyenctlenkedés nem olyan nagy, hogy egy különös meghasonlott részt formálhatna. E' mellett, a' még meglévő nyúghatatlan és támadásra hajlandó emberek' száma is naponként kevesedik, 's azoknak befolyása, kik a' népet efféle hazugságokkal iparkodnak fellázzasztani, hogy a' tízed, a' feudale systema 's több effélék, ismét vissza fognak térni, szemlátomást kissebbedik — de, ily intésen végzi proklamátzióját a' Prefektus, vigyázni kell, a' nyúghatatlanságnak minden tsíráját még bimbójában meg kell fojtatani, mert, ha még egy új politikai *crisis* találna elő fordulni, ez, veszedelemre fogná Frantzla országnak lételetét kitenni.

L o m b a r d i a.

Majlandból ezeket irták Febr. 1-ső napján: — „A' *Bavariai* Koronaörökös Princz, Jan. 30 - dik napján ide érkezett. Kisérői között vagynak Gróf *Rechberg* az *Austriai* Cs. K. Udvarhoz rendeltetve lévő *Bavarus* Követ, 's Gróf *Reusz* Generál Adjutans. Az ő K. Hertzegsége ide jövelele a' bizonyosságig megvalóságosította a' nekünk azt a' már itt ez előtt elterjedett hirt,

hogy a' *Monachiumban* egy időtől fogva folyó alkudozások elvégződtek légyen.

Két Cs. K. Kamarás Urak rendeltettek ki, a' kik ő K. Hertzegségénél szolgálatot tesznek, úgymint: Gróf *Clam-Martinitz* és Báró *Imhof* Urak.

Ma fényes asztal van az *Udvarnál*, melyhez minden itt lévő idegen Ministerek és Követek, valamint szinten az idevaló főbb *Udvari* és *Fő Tiszti* karok is meghivattattak.

Jan. 31-dik napján a' *Májlándi* kereskedők igen fényes bált adtak a' *della Canobbiana theatrom'* épületében, a' hol ő Cs. K. Felségekkel egyetemben, ez a' Királyi Korona örökös Princz is jelen volt.

Előmozdittatások.

Ő Cs. Kir. Felsége méltóztatott Gróf *Schmidegg Tamás* Kapitány Urat a' Sz. Fejérvár *Vármegye* és városbéli *Velites-Svadrónnak*, melly a' Császár *Huszár Regiment* mellé volt adattatva, Komandánsát, midőn az 1814-dik esztendőben kapott terhes sebek miatt a' további katona szolgálatra alkalmatlanná tétettvén, penzióra lépett volna, *ad honores* Májori rangal megtisztelni.

Cs. K. *Camerarius* 's a' F. Kir. Magyar *Udvari Camaránál Tanátsos* Báró *Perényi Lázár* urat, az ő megesmértetett lehetségeire 's hosszas esztendőktől fogva való megkülömböztetett szolgálatai által szerzett érdemeire nézve való tekintetből, N. *Maramaros* *Vármegye*' *Fő Ispánysági* *Administrátorává* — Hasonlóképpen N. *Wesprim* *Vármegye* *Első V. Ispányát* T. *Besán István* urat, N. *Verőtze* *Vármegye* *Első V. Ispányát* T. *Dellimanich Károly* urat, és N. *Trentsin* *Vármegye*' *Első V. Ispányát* *Puchoi* és *Csokai Marczibani Imre* urat, megkülömböztetett hasznos és hosszas szolgálataikra nézve, Királyi Tanátsosokká kinevezni, kegyelmesen méltóztatott ő Cs. K. Felsége.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 12.

A' Magyar Kurir 12-dik darabjához.

B é t s.

Midőn a' mult esztendőben Ő Felsége a' Császárné Magyar Országban megfordulván Komárom Vármegyének Kis-Bér nevű helységében megállapodnék, ott Ő Felségét a' helység birtokosa Nagy Méltóságú Gróf Battyani Antal Ő Nagyságát egy mezei mulattság által kívánta mulattatni. Ennek emlékezetére és némű némű hímezésére itt Bétsben egy igen jeles Balét vagy Tánzjáték készült ilyen tázim alatt: A' Kis-Béri Mezei Mulattság. — Ámbár az Előadása ezen jeles Tánzjátéknak minden kitelhető Pompával és Mesterséggel mennjen véghez, a' honnan azt a' Betsi Publikum nagyobb része nagy megelekedéssel és gyönyörködéssel szokta szemlélni: mindazáltal a' magyar érzésű szívek és fülek sokban megütözköznek, minéműek: hogy a' Magyar Tánzhoz a' nótá alig hasonlít valamit a' valódi Magyar Tánznótához; hogy az öltözet általjában nem Magyaros; hogy a' Magyar soha sem tántzol egy társaságban a' Tzigányokkal a' mint itt hibásan előadódik. Azonban a' Tánz mesterséges volta ezt a' hibát a' Nézők nagy része előtt meglehetősen eltakarja. — Sokkal nagyobb örömezzéssel szemléli a' Magyar, a' Nemzeti Tánz diszes voltát ugyan ezen Teátromi Darabban, midőn azt egy Magános Tánzos igen jól előadja, 's lehet látni, a' mit arról a' Poéta mond:

Benne a' rátartós gögje Ásiának
Diszt ad Európa tsmos módijának:

a' mint a' következő igen jeles történet eléggé megbizonyítja.

Vitéz tetteiről eléggé esmeretes Hazánkfia Báró Simonyi, a' Hessen-Hombur-

gi Huszárok Óbestere, mulattságot kívánván szerezni az alatta vitézkedő Huszárjainak, egy Svadront az az 120 legényt közülök a' Karinthiai Teátromhoz parantsól; a' kik ott sorba állván az Adjutáns a' Kaszszatartóhoz megy ezen szóval: *Százhúz Bilétet a' felső emeletbe.* Ez tsudálkozva kiszámlálja. Az Adjutáns Úr megfizet érette, 's felkommandirozza a' legénységet párjával a' gráditson, a' kik ott az első padot végig elfoglalák, 's a' parantsolat szerént a' játék alatt a' legnagyobb tsendeséggel voltak, mind addig, míg Hersel nevű Tánzos egy Magános Magyar Tánzot elkezdett. Ekkor a' Vitézek Nemzeti tüzeiktől gyúlasztatván 's bajuszokat neki símogatván egyszerre Hurrah Hurrah kiáltásra fakadtak, úgy hogy ezentúl a' Publikum nem a' Játszókra, hanem ezen öröme fakadt Vitézekre függesztette benne gyönyörködő szemeit. Ezen Mulattság adakozó indulatú Szerzője méltó örömet érezhetette Vitéz fiaihoz mutatott hajlandóságának. A' több jelenlévő Magyarok pedig elevenen emlékeztettek ezen látás által Csokónainak ama soraira:

Nemes Magyar Tánzom! ki ősi nyelvünkkel
'S Ruhánkkal jöttél ki ditső nemzetünkkel.
Ki Európai finnyás lakhelyeden
Máig sem szenvedtél motskot szépségeden,
Azsiai színben fénylik nemességed,
'S még a' módi nzm tett alatsónnyá téged:
Im a' külső népek bámúlják diszedet,
'S tulajdon Nemzeted hogy betsül tégedet! —

Magyar Ország.

A' Háladatosság el nem halgatathattya vélem: hogy Tek. Ns. és Vitézlő Torlyai Tornallyai Márton Úrnak azon jó szívűségét, 's a' katonaság eránt viseltető különös szivbéli buzgóságát közönségessé ne

tétettem, melly szerént a' múlt új esztendőnek első napján itten Tek. Ns. Gömör és Kiss Hont törvényessen egyesült vármegyébe helyheztetett Rosnyó Bánya városába fekvő Verbunk kommandónak, a' közönségesen fennálló nagy Drágaságnak enyhítésére, hazafiui szeretetből, a' Káplároknek ugyan 2. 2 Rft. a' köz Legényeknek pedig egyikének egyikének 1 Rft. ajándékozni méltóztatott, 's valamint most, úgy már az előtt is, nagy Lelküségét és példa nélkül való jó szívűségét ezen Commandóval sok ízben éreztette.

Jurics Antal

Hadnagy és Verbunk Comds.
a' Gróf Gyulay 60. Ezeredjében.

J e l e n t é s.

Ámbár én azon tudósításban, mellyet a' Virgilius' Georgiconjának magyar fordítása felől a' múlt esztendei Magyar Kurír' 98-adik számja alatt tettem volt közönségsé, azoktól a' T. T. Olvasóktól, kik fordításomat megszerezni akarnak nyilván tsak *neveiket* (nem pedig pénzt) kívántam, hogy hozzám felküldeni méltóztassanak, alább ismét világos szóval *Subscribensket* (nem pedig Praenumeransokat) öszveszedő érdemes Urakról emlékeztem; ámbár továbbá már tsak abból magából is, hogy a' munkának végrehajtását, és kiadását a' *magokat előre jelentőknek* számától függesztettem fel, látnivaló, hogy illy bizonytalanságra nem is kívánhattam praenumeratiót, mellyből abban az esetben, ha talám érdemes Praenumeransaim kevés számmal fogtak volna lenni, a' pénznek ide 's tova való küldözése miatt mind-két részről tsak a' sok kedvetlen bajoskodás, zűrzavar, és haszontalan költség okozódott volna: mindazáltal, a' mint a' hozzám érkezett levelek közzül sokakból megtetszik, számosan találkoztak, a' kik vagy nem értvén világosan kívánságot, vagy ha azt jól értették is, de hazafiúi buzgóságból készakartva többet akarván tselekedni, és hathatósabban akarván

jó igyekezetemet előmozdítani, mint én azt magam kívántam, a' könyvnek kiszabott árrát némelly T. T. Collector Uraknál már le is fizették.

Ezeknek a' buzgó Hazafiaknak jószívűségeket én háládatos köszönettel vészem; de szükségesnek látom itten nyilván kijelenteni, hogy én a' minapi híradásomban a' Magyar Georgiconra semmi praenumeratiót nem kívántam, annyival inkább most nem kívánok, sőt el sem is fogadhatok. Mivel egy olyan közhasznú hivatalra esvén megbívatásom, melly megkívánja, hogy időmet egy darabig egészen néki szenteljem, a' Georgicon kiadásához úgy a' mint reménylettem, és külömben lehetett volna is, már most hamarjában nem láthatok. De mivel örömmel tapasztalom, hogy együgyű mezei Músámbak szerentséje volt Hazámfiak előtt néminémű kedvességet találni: ígérem, hogy mihelyt a' szorosabb kötelesség felfüggesztett mezei sípomat újra elővenni megengedi, itt e' városi lármában elkezdett mezei énekemet majd otthon bődög Hazám kenyérmezején végig elénekelem. Most pedig azokat a' jó szívű Hazafiakat, kik már praenumetiót szedtek öszve, szeretettel kérem, hogy kinek-kinek a' pénzét, mellyet nekem magamhoz venni, bizonytalan ideig magamnál tartani igazságtalanság volna, visszaadni, nekem pedig az alkalmatlanságról, melly ez által Nékiek akaratom ellen okozódik, megengedni méltóztassanak. Szükségesnek látom itt megemlíteni azt is, hogy én hozzám tulajdon magamhoz praenumeratió-pénz tsupán tsak egy pár exemplárra való (= 5 for. V. Cz.) érkezett Selmeltz Bányáról, mellyet is köszönettel vissza küldeni el nem múlatok.

A' mi végezetre sok érdemes Hazafiaknak azon kívánságát illeti, hogy a' subscriptiora kiszabott időt hosszabitanám meg, és a' Subscribensket öszveszedő Urakat nyilván nevezném ki; mivel amannak rövid volta ezeknek pedig nem tudása miatt

igen sokaknak, haszinte kedvek volna is a' Magyar Georgiconra subscribálni, abban módjok nem lehetne: örömmel fogom teljesíteni ezen minden tekintetben helyes kívánságot, tsakhogy mivel, a' mint mondam, környülállásaim' miatt ehez a' munkához már most egy ideig úgy a' mint külömben lehetett volna nem láthatok, sok, és könnyen általlátható okokra nézve helyesebbnek ítélem a' subscriptiót most bezárván, tsak akkor nyitni meg ujra, és akkor nevezni ki a' Subscribenseket öszveszedő érdemes Urakat, mikor a' kész munka sajtó alá adódhatik.

Irtam Bétsben Febr. 2-dikán 1816.

Kerekes Ferentz.

A' Magyar Természethistóriáról.

Sok bajjal és költséggel annyira mehettem, hogy a' Természethistóriához tartozó képes Táblákból, egynéhánnyal többet, mint a' mennyin ara magokat jelentették, elkészíttettem, és a' Pestre induló Hajós' kezében van; de mikor vergődik ez helyre, 's a' könyveket 's táblákat mikorra szedbetem rendbe, a' napját meghatározva meg nem mondhatván, egynéhány nappal inkább későbbre teszem mint korábbra, hogy a' könyvek' elvitetése után senki híjába ne járasson. Bizvást lehet hát azokért küldeni Pestre Februárius' utolsó napjára: vagy, hogy az utánnajárás kinekkinek annál könnyebben essen, és óltsón vagy ingyen vitethesse el a' könyveket, jó lesz azokat a' Pesti Jósefnapi vásárra (sokadalomra) menőkre bízni. — Ki mennyit fizetett előre, maga jól tudja, én nállam is be van írva; a' még hátralévő árát pedig ugyanazon biztosa által megküldheti. Úgy

mások is, a' kik előre nem fizettek, az egész árát Pestre küldvén, a' könyvet és telyes számú táblákat fogyatkozás nélkül megkapják.

A' Munka maga, mely szinte 33 árkus, azoknak a' kik magokat előre jelentették, ... 6. for. —
 Másoknak . . . . . 6. — 30 kr.
 Egyegy Tábla, természeti színében „ — 18 —
 Feketén . . . . . „ — 12 —

Az előre fizető szegény sorsu Tanulók megkapják a' magokét két-harmadrész árán.

Semmi része nints a' két Magyar Hazának, a' honnan a' beállandó Pesti vásárra alkalmatosság ne menne: melly szerént a' könyveket elvitetni könnyű lesz.

A' Természethistória II-dik Kötettje, melybe a' Madarakat, Kétlakiakat (amphibia) és a' Halakat szándékozom szorítani, munkában van, és lehet rá foglaló-segedelmet adni ugyanazon vásárkor, 5 forintot, vagy ha kinek tetszik többet, hogy ne egészen a' magam' pénze feküdjön benne.

Ugyan azon Pesti Jósefnapi vásár' idején lehet találni minden egyéb Munkáimat is, a' Földmívelési Kimián kivül, Pesten, tulajdon szállásomon, az Újj városon, Sas úttzán, 236-dik szám alatt, a' diófánál (in der neuen Stadt, in der Adlergasse, Nro. 236. beim Nuszbaum), és Eggenberger 's Kilián Könyvárosoknál.

A' Nemzeti-Gazda is, vagy elébb vagy később, vélekedésem szerént el fog indulni, vagy a' maga erején mint eddig, vagy pedig valamelyik political Magyar Újjság' takarója alatt, mint Toldalék.

K. Sz. Pethe Ferentz.

Febr. 7-dik napján adtak 100] Forint Huszas pénzért 365, 1/3 forintot Váltótzében. Egy Császári aranyért 16 fl. 57 kr.